

Trstja — Izvzemli ponedeljek — vsak dan jutraj. — Uredništvo: ulica sv. Franciška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopoln naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankturna pisma se ne sprejemajo, rokopisni se ne vrčajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročilna znaša na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in cel leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se izdajajo v širokoti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 stot., obrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L.—, oglasi denarnih zavodov, mm po L 2. — Mali oglasi po 2) stot. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročilna in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Franciška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Mi in Italijanska ljudska stranka

V polemичnem članku proti »Edinosti« piše »L'Emancipazione«, glasilo republikancev v Julijski Beniciji: »Edinost obraca sedaj poglede proti Rimu in zasleduje vsa gibanja v italijanskih strankah. Nadejala se je rešitve od socialistične stranke. Toda z razkolom v veliki proletarski stranki so izginele tudi nade slovenskega dnevnika in sedaj meče prokletstvo na socialiste in komuniste.« — Omenivši borbo »Edinosti« proti kapitalizmu in izkoriščevalcem in nje naglasjanje, da slovensko ljudstvo zahteva nov in pravičen socialni red, izvaja »Emancipazione«, da zasleduje »Edinost« sedaj z velikim zaupanjem borbo italijanske ljudske stranke (vodja don Sturza) za preuredbo šolstva. Emancipazione nas označa za nove zavezance omenjene stranke; zlasti zato, ker smo se tudi mi izrekli za svobodno šolo in zahtevali, da mora snovanje šol biti dovoljeno vsakomur, zato tudi zasebnikom!

Krivo tolmači »Emancipazione« naše stališče, ču trdi da smo mi že »novi« zavezniški stranke »Pipa«, ker soglašamo z njo v borbi za svobodno šolo, to je za pravico, da si bomo mogli snovati sami šole, ce nam jih bodo drugi činitelji odrekli! Ali, gospoda republikanci, upoštevajte, da nas je lo postopanje italijanskih oblastev in vseh političnih činiteljev prisililo k soglasju z ljudsko stranko v tem vprašanju! Če bi imeli mi popolno za vso bodočnost veljavno jamstvo, da nam tisti činitelji, ki so obvezani v to, dajo toliko in takih šol, kakor jih potrebujemo za svoje življenje in svoj razvoj, potem bi bil za nas položaj drugačen. Dokler pa takega jamstva nimamo in ga, kakor vse kaže, tudi ne dobimo, ne moremo mi odnehati od borbe za pravico do snovanja svojih šol tudi z zasebnimi sredstvi!

Na krivi poti je torej, kdor iz našega soglasja s »Pipjo« v tem vprašanju sklepa na kako splošno politično zavezo

ništvo s to stranko. Tudi po dejstvu, da smo mi za ohranitev verskega pouka v šoli, ne gre sklepati, da smo postali zavezniški dona Sturza. Kajti ne gre zametati pojme: versko čustvanje istovetno s političnim clerikalizmom! Naš narod na tem ozemlju je veren, in verski čut je globoko zasidran v njegovi duši, mi smo pa glasilo tega njegovega globokega čustvanja. So pa še drugi razlogi gospodarske, socialne in politične narave, ki nam ne dovoljujejo zavezništva z Italijansko ljudsko stranko. Večne borbe in navzkrižja v tej stranki sami pričajo, da je sestavljena od najrazličnejših, nasprotujočih si struj. So v njej zakrknjeni konservativci, ki bi hoteli ohraniti sedanji družabni in gospodarski red; so v njej ljudje, ki se nagibajo k demokratičnem naziranjui in bi hoteli socialne in gospodarske reforme: nadalje so v njej taki, ki so namazani z revolucionarnim oljem in bi hoteli tekmovali s socializmom v ciljih in metodah; in slednjič so med njimi tudi taki, ki so prav blizu nam sovražnemu pretiranemu nacionalizmu. S stranko s tolikimi skupinami — vsaka ima skoro svoj poseben politični, gospodarski in socialen program — nam pač — kot resni narodni organizaciji — ne kaže sklepati zavezništva. Od slučajev do slučajev utegnemo soglašati žnjo, kakor bomo od slučajev do slučajev soglašali s katerokoli drugo stranko, če bi hotela kaj poštenega. Ali sedanje razmere v pol. življenju silijo k največji previdnosti. Za nas niso še časi, da bi se mogli vezati na katerokoli stran. »L'Emancipazione« je napisala — hvala ji za to! — v nekem drugem članku v istem izdanku zlato besedo: Jugoslovenci, ki so postali državljani Italije, naj uživajo enake pravice in nosijo iste dolžnosti kakor drugi državljani! Stranki, ki bi si hotela usvojiti tak program in ga izvajati iskreno, brez pridržkov in do skrajnih posledic: taki stranki bi mogli mi biti zavezniški!

Jugoslavija

Jugoslovenske čete in oblasti v Logatecu. — Navdušen sprejem s strani prebivalstva

LOGATEC, 26. (Izv.) Italijanske zasedne čete in zasedna oblastva so začela zapuščati ozemlje, ki po rapalski pogodbi pripade Jugoslaviji. Današ pred polno ob 10 se jugoslovenske čete v Logatecu. Tukajšnja vojaška posadka jih je sprejela z vojaškimi častmi. Domače ljudstvo je privedilo jugoslovenskemu vojaštvu navdušen sprejem, katerega se je udeležil tudi tukajšnji Sokol. Logatec je ves v zastavah. Ravnotako tudi vsa okolica. Jugoslovenske čete so zasedle vse ozemlje do Rakeke, kjer se že nahajajo tudi jugoslovensko orožništvo in jugoslovenska obmejna financa. Ljudstvo je jugoslovenske čete povsod navdušeno sprejemalo in pozdravljalo.

Kom. Scarpa pri g. Pašiču
BELGRAD, 26. Včeraj je prišel sem kom. Gino Scarpa italijanski trgovinski zastopnik. Obiskal je ministrskega predsednika g. Pašiča, s katerim se je posvetoval o vprašanju trgovinske pogodbe med Italijo in Jugoslavijo.

Češkoslovaška

Masaryku gre stalno na bolje
PRAGA, 26. Zdravje predsednika Masaryka se stalno popravlja.

Ogrska odškodnina Češkoslovaški
PRAGA, 26. Praška vlada zahteva od Ogrske za škodo, ki so jo napravili ogrski boljševiki na Slovaškem l. 1919. 18 milijonov frankov in 1448 milijonov češkoslovaških kron.

Češkoslovaški politiki v Varšavi
PRAGA, 26. Bivši češkoslovaški minister za socialno skrb dr. Winter je odpotoval v Varšavo, kjer se bo pogajal s poljskimi socialisti o odnošajih med socialističnimi strankama obeh držav. Ravnotako je odpotoval v Varšavo tudi bivši minister za notranje zadeve Švehla se pogaja s poljskimi agrarci.

II. mednarodni smenji vzorcev v Pragi
PRAGA, 26. Uspeh II. mednarodnega smenja vzorcev je zagotovljen. Vsi paviljoni so bili dokončani in izročeni razstavnikom, ki prihajajo v velikem številu. Do sedaj je bilo družboskim poetnikom razprodanih več ko 127000 znamk in izkaznic, a 120.000 so jih kupili češkoslovaški državljani. Češkoslovaške, avstrijske in jugoslovenske železnice so dovolile 50%tni popust proti predložiti znamk in izkaznic, ki jih izdajajo češkoslovaški konsulat, kateri dajajo tudi vsa druga pojasnila. Semenji bo obiskovalo tudi mnogo družboskih zastopnikov. Svečana otvoritev smenja bo dne 28. februarja.

Rusija

Petrograd v rokah upornih delavcev?
PARIZ, 26. Listi so posneli sledeče poročilo iz Helsingsforsaa: Petrograd je v rokah delavcev, ki so se spuntali proti

riti do konca za obrambo svojih pravic in svoje neodvisnosti.

Na popoldanski seji, ki je bila objavljena ob 17, je bilo turško odposlanstvo zopet zaslissano. V imenu carigrajske in angorske vlade je tudi na tej seji govoril Bekir beg. Važna je njegova izjava glede gospodarskih določb sevske pogodbe. V tem oziru — je rekel — angorsko odposlanstvo nima nikakega pooblastila za popušcanje ter ne more dati nikakih zagotovil, dokler ne dobi odgovora od vlade.

Po turškem odposlanstvu je bilo zaslissano grško odposlanstvo. Kalojeropoulos je na vprašanje predsednika konferenze, ali Grška sprejme predlogo zaveznikov, odgovoril, da je prišel v London z izrecnim nalogo narodne skupščine, naj vztraja na stališču sevske pogodbe. Vsled tega ne bo mogel dati nikakega odgovora, dokler ne dobi iz Aten odgovora na brzojavko, ki jo je že poslal. — Seja je bila nato zaključena.

Bolgarski minister za obrt in trgovino pri grofu Sforzi

LONDON, 26. Grof Sforza je imel včeraj z bolgarskim ministrom za obrt in trgovino dolg pogovor.

Nemčija

Komisija nemških gospodarskih strokovnjakov odklonila pariške sklepe

BEROLIN, 26. Na zadnji seji komisije strokovnjakov, kateri je predsedoval von Simons in pri kateri so bile zastopane vse gospodarske veje, je bilo enoglasno ugotovljeno, da je iz gospodarskih in finančnih razlogov nemogoče sprejeti sklepe pariške konferenze o povračilih in da bi vsak polzku rešitve tega vprašanja na podlagi teh sklepov povzročil veliko gosp. nesrečo po vsem svetu. Komisija je odobrila spomenico,

Zakulisni boj proti Giolittiju

Sedanji ministrski predsednik Ivan Giolitti je član italijanske zbornice od l. 1882. Od tedaj pa do danes je igral veliko vlogo v političnem življenju Italije. Prvič je vzel krmilo države v roke l. 1903. Z majhnimi presledki je on ali njegova stranka dajala smernice italijanski politiki vse do spomladi l. 1915, ko je vstopila Italija ob strani entente v vojno. Giolitti je bil proti temu, da bi Italija vstopila v vojno. Zastopal je nevtralno stališče ter bil za sporazum z Avstrijo. Ne da bi se spuščali v razmotranje o vzrokih Giolittijevega neutralizma, omenimo le to, d a je v tistih za Italijo tako odločilnih časih njegova zvezda zatemnela. Padla je po njem vsa italijanska intervencionistična javnost ter je tega državnika takorekoč izobčila iz družbe. Vtislila mu je pečat disfatisa, izdajalca domovine itd. Tudi do dejanskega naspada je skoraj prišlo v l. 1915.

Zmagovita Italija leta 1918 je dosegla vojni smoter, dasi se je vojna zavlekla preko pričakovanja. Zmaga nad Avstro - Ogrsko je bila tako popolna, o kakršni se pri vstopu Italije v vojno ni sanjalo nobenemu italijanskemu državniku. Zato je ostal Giolitti še nadalje v pozabljenosti. Kvečjemu so se ga takrat spominjali v ostrih kritikah kot človeka, ki bi bil Italijo kmalu pripravil ob tako sijajno zmago, če bi bil prodril s svojo neutralnostjo.

Vojaška zmaga Italije pa je zadovoljila le del naroda, medtem ko so se množice začele gibati proti obstoječemu državnemu ustroju. Gospodarska revolucija je bila v teku. To sovražno razpoloženje množic proti buržoaziji, ki je vojno hotela in jo zmagovito končala, so socialisti tako izrabili, da je vrenje v deželi od dneva do dneva bolj naraščalo.

Bati se je bilo najhujšega. Kar je imela Italija dobrih državnikov, so vsi poskusili spraviti državni voz na šavno cesto. Najdalje se je držal še Nitti, toda tudi on je moral št, ker ni bil kos težkim časom.

Tedaj je prišel čas za Giolittija. Ničveč drugi nego on ni mogel vzeti državnega krmila v roke. Skupno s socialisti je imel le to, da je bil proti vojni, nikakor so bili proti vojni socialisti, dasi iz različnih vzrokov. Toda Giolittija politična preteklost je bila demokratska, zato je bil on kot nalašč poklican za to, da pomiri nemirno deželo. In tako je tisti narod, ki je l. 1915. proglasil Giolittija za izdajalca domovine, v najbolj kritičnem času pozval starega državnika na najodgovornejše mesto v državi. Giolitti je dobil sijajno zadostženje za vse žalitve, a lotil se je z brezprimernim uspehom svoje težke naloge. S svojo spretno taktiko je ugnal socialiste, dalje je sklenil pogodbo z Jugoslavijo ter utrdil zunanjepolitični položaj Italije.

V tem času so se razvile fašistovske organizacije, katerih se je vlada dolma posluževala v boju proti boljševiški propagandi socialistov. Pri prvem resnem spopadu z meščanstvom so pokazali socialisti tako malo odporne sile, da se mora temu vsakdo čuditi. Fašistom se je posrečilo dokazati, da je bil strah pred boljševiško nevarnostjo, v

ki vsebuje podrobne dokaze, da je takšna rešitev nemogoča. Namen vlade, da pojde v svojih protipredlogih do skrajne meje nemške gospodarske zmoglosti, je bil enoglasno odobren.

Zveza narodov

Ameriška nota še vedno na dnevnem redu

PARIZ, 25. Svet Zvezce narodov se je sestel ob 16'30 k tajni seji. Predpostavlja se, da je vzel na znanje mnenja posameznih vlad glede odgovora, ki ga je treba poslati Zedinjenim državam.

Zedinjene države

Harding za izgradbo ameriške mornarice po sedanjem načrtu

WASHINGTON, 25. Harding je sporočil načelnikom posameznih parlamentarnih skupin svojo željo, da bi se dovolila za gradbo novih vojnih ladij zadostna sredstva, tako da bi se sedanji načrt mogel izpeljati brez izprememb.

Romunska

Romunska se želi udeležiti konference v Portorose

BUKAREŠT, 26. Tukajšnji politični krogi zatrjujejo, da je Take Jonescu predzvel pri prizadetih vladah primerne korake, da bodi tudi Romunska povabljena na konferenco v Portorose, ker bo ta konferenca imela veliko važnost tudi za romunske koristi. Govori se, da se bo Take Jonescu te konference osebno udeležil.

Kasacijsko sodišče potrdilo obsodbo proti prirediteljem splošne stavke

BUKAREŠT, 26. Kasacijsko sodišče je odbilo priziv prirediteljev splošne stavke, ki so bili obsojeni na 20 let ječe.

Italiji neutemeljen. Socialistični demagoški kričaji so zlezli pod mizo, zakaj oni niso bojevnik.

Ta razmeroma lahka zmaga je meščanske razrede upijanila. Zato streme za tem, da bi popolnoma pomeli s socialistično stranko, kakor so nekoč stari Rimljani uničili Kartagino.

Za dosego tega smotra pa jim je Giolitti nepotreben, celo na potu. Giolitti je po njihovem mnenju opravil svojo nalogo, zato lahko gre. Zakaj Giolitti, ki je tako imenitno ukrotil socialistično stranko, ki danes ni več boljševiška niti z besedo, ne mara, da bi stranka popolnoma propadla. Strah pred rdečo »revolucijo« je šel mimo. Danes po livrnem zborovanju je socialistična stranka na poti k sodelovanju z meščanskimi strankami. Prvo znamenje je bilo prenehanje obstrukcije, z zadržanjem socialistov pri glasovanju glede baroškega pristanišča pa je storjen velik korak naprej. Tako so socialisti in Giolitti na tem, da si kmalu podajo roke. Komunisti pa niso organizirani in štejejo tako malo, da se jih nihče ne boji.

Giolitti, ki je pometel z »revolucijo« levičarjev, pa ima kot se zdi, voljo še nadalje vladati. Toda zato se bo moral boriti proti desnici. Najradikalnejši predstavniki desnice so bojevnik, ki so vladali po nje. Zato se bo moral Giolitti prav krepko postaviti po robu tem novim »sovražnikom«, ki groze z belo »revolucijo«.

Vprašanje je, ali bo stari državnik vztrajal. Vsekakor so se začeli zakulisni boji proti njemu. O tem priča zadnje glasovanje o zaupnici povodom Gasparotovega predloga v zadevi baroškega pristanišča. Možno je, da pri prvi vladni krizi razpusti zbornico ter razpiše nove volitve. Ni pa izključeno, da se stari državnik, ki šteje 78 let, umakne iz političnega življenja ter prepusti mlajšim močem vodstvo državnih poslov.

Vsekakor pa pomeni doba njegovega vladanja velik plus v notranji in zunanji politiki Italije.

Politične vesti

Izumiranje francoskega naroda. Ena najglavnejših in najtežjih skrbi, ki belil glavo francoski vladi, francoskim socialnim politikom in sploh francoskim patriotom, je vzemirljivost padanja štivila porodov med francoskim ljudstvom. Statistika ugotavlja, da prihaja z vsakim letom vedno manj Francozov na svet. Seveda je na drugi strani res, da se tudi število smrti bolj in bolj kreči, toda razmerje med padanjem štivila porodov in manjšanjem umrljivosti se je zasukalo že tako zelo na škodo živih, da v zadnjem času kljub temu vsako leto več Francozov umrje kakor se jih rodi.

Padanje porodov se opaža na Francoskem že kakih 40 let. Dočim pa so bile razlike v prejšnjih dobah le naznatne, je statistika sadnjih 20 let v tem oziru naravnost strašna. Naj navedemo tu le številke, ki se nanašajo na dobo od 1900—1910. In citatelj si bo lahko predložil žalostno sliko francoskega »naraščanja«. L. 1900. se je rodilo v Francoski 827.000 otrok, l. 1901. 857.000; l. 1902. 845; l. 1903. 826.000; l. 1904. 818; l. 1905. 807.000; l. 1906. 806.000; l. 1907. 773.000; l. 1908. 791.000; l. 1909. 769.000. Nasprotno 769.000 porodov iz l. 1909. je bilo 756.000 smrtnih slučajev, tako da je znašal prebitok novorojenih nad umrlihi 7000 duš. Od takrat pa je že preteklo dobrih 10 let in padanje porodov gre trdotratno svojo pot navzdol še s to razliko, da število smrti prekaša dosledno vsako leto število porodov v vedno večji meri.

Vse države na božjem svetu imajo doma v svoji hiši takomenovane notranje sovražnike, proti katerim se borijo z vso nacizprosnostjo. Glede Francije pa se lahko reče, da ga nima navedenega notranjega sovražnika kot je francosko ljudstvo samo, ki se na ta način samo sebe obsoja na smrt potom počasnega a gotovega zamora. Francoski narodni gospodar Leroy-Beaulieu je pisal že l. 1910, da se bo prebivalstvo Francije skrčilo, ako počde tako dalje, v šestih pokolenjih t. j. v kakih 200 letih od 39 milijonov duš na 10 milijonov.

Dosedaj ni videti nobenega znamenja izpremembe in Francozi grede dalje po svoji poti navzdol. Pridiružila se je že zadnja vojna, ki je tudi spravila ogromno štivilo mladih Francozov na oči svet. Francoski vodilni krogi so torej po pravici v velikih skrbih za bodočnost francoskega naroda. Pariški profesor medicine in poslanec Pinard je izročil pred kratkim predsedstvu francoske zbornice zakonski načrt za povzdigo porodov. Ta zakonski načrt predvideva posebne podpore za nose ženske, posebne podpore obrodnicam in slednjič ustanovitev posebnih zavodov za novoročence, ki bi se odprli po posameznih pokrajinah. Vsaka občina bi imela svojo babico in posebnim zdravnikom bi bila naložena zdravstvena skrb za nosne ženske na njih domu itd. itd.

Ideja tega znamenitega francoskega zdravnika je hvalovredna v vsakem oziru. Glede uspeha, ki ga prof. Pinard misli doseči, pa je le malo upanja in francoski tisk je sprejel ta novi načrt z velikim pesimizmom. Ako načrt postane zakon, bo šel na roko le tistim Francoskinjam, ki bi tudi drugače postale matere, dočim novih mater ne bo pridobil. Dejstvo, da je Francija ena najbogatijih dežel na svetu in da številu porok tudi po vojni stalno narašča, kaže, da vzkok padanju francoskega naraščaja na tihl nitarok v socialni in gospodarski bedi tega ljudstva. Prav vzroki temu pojavu so mnogo globlje, tam, kjer jim nobena zakonodaja ne more do zveža, t. j. v materialističnem egoizmu, ki se je zanesel med francoske mase in ki se sedaj kruto maščuje.

Oboroževanje na morju in angleške finančne stiske. Pred zadnjo svetovno vojno je mora oboroževanja tlačila v glavnem le naš del sveta, našo nesrečno Evropo. Električna se je v obeh taborih nabirala leta in leta, dokler ni l. 1914. zablisknilo in potem začelo gmeti in gmetlo celih pet let. Nekateri proroki so trdili, da bo ta nevihta zadnja ter da bodo tisti, ki ostanejo živi in njihovi potomci imeli na večne čase lepo vedro vreme. Separirli so sebe in drugel Zadnji odjeki svetovnega gromenja so se vsilijo različno v daljavi bližnjega in daljnega vzhoda tako nekam zamolklo, da bi človek skoraj rekel, da se bo kmalu zvedrilo.

Zalobog so to le prami upl. Se niso izglnili zadnji oblaki utihnjene nevihte, ki je bila prišla na na, in se se zbirajo na drugi strani še grši, še bolj sivi oblaki, iz katerih grozi človeštvu nova »svetovna srditas«, kakor pravi pesnik. Japonska zbornica je pred kratkim odklonila predlog opozicije, naj se oboroževanje skrči in naj se išče sporazum z drugimi državami, da bi storile isto a svoje strani. Japonci se bodo torej oboroževali tudi nadalje, to se pravi, se bodo pripravljali na novo vojno. Ta vest je napravila na Amerikance velikanski vtis in nakrat se jim je začelo pred očmi, da 500 milijonov dolarjev ne bo zadostovalo za nove vojne ladje in da bo treba poskrbeti za novih 500 milijonov. Ameriški senator Borah organizira sicer v tem hipu po Ameriki velikansko gonjo proti tej novi svetovni blaznosti. »Do dna sem prepričan, je izjavil ta miroljubni senator — da bo sedanja tekma v gradbi vojnih ladij, ako ne pride do sporazuma med posameznimi pomorskimi državami, ki tekmujejo med seboj, pripeljala do vojne in to je tako gotovo, kakor je gotovo, da po dnevu pride noč.« Toda ta borba ne bo pomagala nič, kajti ameriški parlament je se izjavil, da morajo Zedinjene države imeti najmočnejšo vojno mornarico na svetu.

Tretja tekmovalka je Anglija. Tej državi je nova pomorska tekma najneprijetnejša, ako nočemo reči, da jo je spravila naravnost v veliko zadrego. Dočim ste Amerika in Japonska ostali v radeži svetovni vojni skoraj nedotaknjeni, se je Anglija kruto izrabila. Angličani zunanji in notranji dolgovi so ogromni samo Zedinjenim državam dolguje Anglija 1165 milijonov funtov. Toda po tej okolnosti se ne da soditi o finančnih težkočah Anglije, kajti protinamiki zavezniški (Francija, Italija, Belgija itd.) dolgujejo njej 1860 milijonov funtov. Glavno merilo za finančne stiske angleške države je davčno breme, ki pada na posameznega državljanca, in to breme je ogromno. Dočim plača n. pr. vsak Francoz 169 frankov izravnega davka, mora plačati Anglež 250 frankov.

Davčno breme je na Angleskem že tako težko, da bi si nobena angleška vlada ne upala nalagati ljudstvu novih davkov. Tega dejstva se sedanja angleška vlada zaveda in izvaja tudi primerne pastedice s tem, da jo je udarila v svoji gospodarski politiki po poti vestnega varčevanja. V ta namen bo Anglija izpraznila Perzijsko, Mezopotamijo in tudi Egipt ter bo a tem zmanjšala svoje letne izdatke za ogromne svote. V si smeri pa ji ne bo mogoče varčevati. Spričo oboroževanja Amerika in Japonske bo Anglija morala vse svoje prihranke, ki ji bodo na razpolago, ako zoil delokrog svojega imperijalizma, porabiti za gradnjo novih vojnih ladij.

Neprijetni položaj, v kateroga Anglijo spravila nova tekma na morju, je obenem tudi glavni vzrok temu, da sta angleška vlada in javno mnenje ravno tako nezprosni nasproti Nemčiji. Kakor Francija ali Belgija, katerih ozemlje je bilo od Nemcev dofanaki pomandrano.

Gospodarska organizacija kmetijskega stanu

Z ozirom na to, da smo že mnogokrat čitali o tem važnem vprašanju, oasobito zadnje čase, ko se namerava osnovati za celo Julijsko Benecijsko enotna zveza kmetijsko vrtnarskih združug in družb, se mi zdi umestno o tem nekotiki besed spregovoriti. Da je bila to zelo nujna potreba, ni dvoma. Kmetsko ljudstvo, katero si doslej ni moglo pomagati, da bi si zboljšalo vsled nastalih ovir svoj gospodarski položaj, je vendar prišlo do spoznanja in čuti potrebo, da si osnuje prepotrebno kmetijsko organizacijo, potom katere bi si mogli poljedelec preskrbeti potrebne gospodarske orodja in potrebščine. Prišla je zahteva, naj se osnuje zveza vseh naših kmetijskih združug ki bo imela namen, svojim podružnicam, kakor se bo do snovala, v vsakem oziru pomagati.

se je pokotila zadrega, kes je godal njegovo plemenito srce. Ker je pa mož, kakor vsi savvocati zelo brihten in strašansko zvit, je brž sestavil nov odlok in ga poslal gospodu Ceku. Dokument zvitosti se glasi: »Gosp. Franu Ceku, zivnozdravniku v Opatiji. Zupanstvo občine Volosko - Opatija. Št. 4221-20. Predmet: Preklie imenovanja. Z ozirom na dopis št. 3409-20 z dne 14. t. m., o katerem se vam je sporočilo, da ste provi romo imenovan v tej občini je prvim januarjem 1921. trdnim nadzornikom. Vam podpisani z obžalovanjem naznanja, da mora preklieati storjenje sklep, ker se bo v kratkem imenoval občinski svet, kateri bo stal podpisane ob strani, in mora vsled tega podpisani potkati z vsakim sklepom, ki ni zelo nujen, da se o njem izjavi imenovan svet. To vam se daje na znanje, da se morate svobodno drugod pogajati, okroma opravljati katero drugo službo in se na noben način ne smate vezane na prošnjo, katero ste bili predložili temu zupanstvu. — Gosp. Franu Ceku, zivnozdravniku v Opatiji. — Izvredni občinski komisar: Avvocato Ferruccio Costa, l. r.

Ali ni ta preklie jasen in neovrgljiv dokaz, da ljubijo civilni komisari ali gerentje občinske avtonomije? Premislite in prudenite: Pred vami stoji civilni komisar, ki e krvavoim srcem preklie svoj odlok, te so pravi udari samega sebe po glavi le zato, da bi ne kršil pravic bodočega občinskega sveta! Ali ni to vzor demokratske čutečega moža? Gospod civilni komisar pa ne stoji osamljen! Tudi gospod okrajni komisar Fazella mu je svetoval, da se mora ozirati na pravice občinskega sveta, ki ga sicer je ni, a se bo gotovo imenoval. Civilni komisari vseh vrst so tedaj tako navdušeni občevalci občinske avtonomije, da se borijo celo za pravice občinskih svetov, ki ne obstajajo. To so možje, ki zasluzijo, da jih človek objame.

Toda glejte čudol Civilnemu komisarju je padla v glavo čudna misel. Imenoval je kar naenkrat drugo osebo za tržnega komisarja in ni prav nič čakal, da bi se prej posvetoval z občinskim svetom. Izbral si je celo moža, ki je po postavi za tržnega komisarja nesposoben! Povhu mu je dal mesečno plačo 600 lir mesto 400 lir, kakor je bilo določeno za spodobnega zivnozdravnika Ceka.

Is tega je razvidno, da je gospod savvocato Ferruccio zelo prebrisan in zvit. Vendar bi bila njegova prikazen lepša in bolj možata, ko bi rekel in izjavil naravnost in odkrito, da Jugoslovenom ne mara in neče dajati služb, naj bodo za službe še tako sposobni in pripravi. Tako obnašanje, gospod savvocato, bi bilo za Vas najbolj vredno.

Iz Volosko - Opatije pišejo: »Volosko - Abbazia... giura il trionfo delle Italiane Libertá, Giustizia e Civiltá.« — Tako se glasi napis, ki je bil minulo nedeljo o priliki anekdotičnih slavnosti odkrit v veži našega občinskega doma (na mestu, od koder je bila pred par dnevi odstranjena zadnja stara tabla s hrvatskim napisom). Lepe so, ako hočete, te besede o svobodi, pravikosti in kulturi, toda vprašamo se, kako se ta načela izvajajo? Vprašajte naš narod in od prvega razumnika do poslednjega kmetiča vam odgovori, da se čuti člana uslužjenega naroda, kateremu se še milostno dovoli da sme dihati in ponižno živeti — sicer tudi to slednje ne več bre tkirno —, ampak drugače se ne sme zavedati svoje osebnosti in svojega narodnega življenja ter čustvovanja. Najtočneje je ta položaj označil o priliki nekakega shoda vodja tukajšnjih bojovnikov (fašistov), ko je postavil za glavno nalogo njihove organizacije to, da ima čuvati, da se razen strogo narodne laške stranke nobena druga ne sme oglašati, posebno pa ne slovenska. Kakor hitro vzdigne le malo glavo, ji mora v istem hipu že zadati udarec, jo pobiti ob tla in jo zatreti v vseh njenih izrazih. In to načelo se pri nas, kakor drugod po teh odrešenih deželah dosledno izvaja. Dan za dnem se izpopolnjuje fašistovska organizacija in dan za dnem stopnjujejo fašisti svoje delovanje. Od oblasti (uradni) čujemo sicer pomirjevalna zagotovila, ali kdo jim se veruje? Dan za dnem uvideva narob bolj in bolj, da tičejo za fašistovsko organizacijo državna oblastva, ki čitijo na vse načine te svoje oprode in jim dajajo navodila za čine, katerih se oblastva sama vendar ne upajo javno izvršiti. — O priliki anekdotičnih slavnosti smo še posebej okueili novo zvrheto. Bojevnik so izdali parolo, da imajo biti vse hiše razsvetlene in z zastavami okrašene in prebivalci so morali izpolniti ta »oblastveni« ukaz, ker se je žugalo, da se nepokornikem požgo hiše in se jim uniči njih imetek. Obenem se je izdal poziv, da se ima vse prebivalstvo udeležiti slavnosti. Toda naš narod je odločil, da se, četudi je prisiljen, da okraši svoje domove in h'ini veselje in zadovoljstvo, vendar ne da strahovati tako daleč, da bi izpostavil zasmehu so svojo osebo. Grozna zamera radi tega! In kako bi ne bila? Saj je imel pri teh slavnostih raven najvišjih uradnikov (od katerih bi bili najbrže zopet slišati občinska obečanja najslabše svobode in udobnosti) oficijelno govoriti tudi že omenjeni vodja bojovniške organizacije, ki bi bil narodu zopet zabilal v spomin, kaka usoda ga je doletela in kaj ga še čaka. Obcutili so to usodo koj po anekdotični slavnosti nedolžni otročiči našega naroda, ko so jih zapodili fašisti iz šole in jim iste zaprli in nadaljnje kazni se še obečajo. — Naš narod naj napravi križ čez svoje dosedanje narodno življenje, naj se popolnoma zataji in naj — pomizen muzej — proč mllosti svoje nove gospodarje. Tako bi hoteli oni, tak je njihov cilj. Mi jim pa odgovarjamo: Morabit nas bodete tep-tali nekaj časa in živeti bodemo morali sedaj mi v teh odrešenih deželah nekaj časa življenje »rajes, ki so ga toliko časa živeli naši bratje, prvobotevniški jugoslovenskega naroda — ali vedite to: Niso nas uničile sile minulosti in ne bodo nas uničila ta nova nasilja, naj se izvajajo pod sladkimi gesli ali s surovimi čini! Kajti iz groznih in težkih izkušenj si je naš troimeni narod ustvaril sveto poslovico: Svaka sila do vremena!

MALI OGLASI

se računajo po 25 stotnik besede. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stotnik besede. Najmanjša pristojbina L 4.—. Škor isto slezbo plača polovično ceno.

KUHARICO - SLUZKINJO sprejme Ferioja, Fabio Filzi št. 17. 345

DVE OMARI, postaja z vzmetjo, tri šminice, umivalnik, ponočna omarica in divan se prodajo po nizki ceni. Via Giovanni Boccaccio 6, pralnica. 343

POSESTNIK VODNE ZAGE in stanovanjskih poslopj ob isti v zelo prometnem kraju ob železnici sprejme v svrhu boljše izrabljanje vodne moči kot družabnika kakega praktično izvežbanega mojstra (kovarskega, mizarkega, ali kaj sličnega), ki razpolaga s potrebnim orodjem, in če moreče s kakimi stroji. Ponudba pod »Vodna moč« in upravnistvo. 339

SPREJMEM postenege mladeniča na stanovanje in hrano. Campo San Giacomo 19, II. 342

BIVALNI stroj »Singer«, skoraj nov se prodaja v Scorcola St. Pietro št. 20. 340

ZAVAROVALNA DRUŽBA proti požaru išče spodobne potnike - akviziterje za slovenske pokrajine na Goriškem. Stalna plača, visoka provizija. Ponudbe na »Metropole« via Rastello, Gorica.

PES (hermač) z rjavimi lisami se je našel dne 20. februarja, lastnik naj se zglaši pri županu v Velikem Dolu pri Konnu. 344

IZKUSENA babica sprejma tudi noseče na don. Ulica Chiozza št. 50, pritl. 341

KOZA mlada, breja se prodaja pri Sv. Mar. Magd. zg. 817, raška cesta. 330

SLUZKINJA za gostilno se sprejme. Naslov pri upravnistvu. 330

HARMONIKA, Plonejev zistem, dve vrsti, 12 basov, se prodaja. Molino a vento 3, gostilna. 337

15000 L imam na razpolago za prvo vkljzbo. Posredovalci izključeni. Ponudbe pod »Ugodnost« na upravnistvo. 338

UCITELJ pošilja otroka ljudske šole. Cene zme. na. Pojanila v kavarni »Sport« (Ljudski vrt) od 6-7 popoldne. 316

GLASOVIR vsakega modela, tudi pokvarjen, kupi začetnik, tudi izven Trsta. Giulluzzi, poštni predal 113 Trst 7. 329

STEDILNIKE za vzidanje vseh vrst ima v zalogi Maks Krize, Postojna. 325

KROJACNICA August Butar, ul. S. Francesco D'Assisi št. 34, III. nad. je edina dobrotorna krojačnica v Trstu. 395

FOTOGRAF ANTON JERKIC, TRST, ulica Roma (poštna ulica) 24, Gorica, Corso Verdi (vrtna ulica) št. 36 priporoča se svojim sorojakom. 135

SOBNE PEČI od 1.000 (tisoč) jugosl. kron naprej. Štedilniki od 1.500 (tisočpetsto) jugosl. kron naprej. Za porušene kraje in begunce popust. Anton Gregorc, Menges, Jugoslavija. 308

PRAKTIKANT s trgóvsko predizobrazbo, se sprejma v večjem podjetju; reflektira se samo na dobro in kvalificirano moč. Nastop službe takoj. Ponudbe pod »Zmožnost« na upravnistvo lista. 310

DVA MIZARSKA POMOČNIKA sprejme v trajno delo, Franca Čelan, Postojna. 322

KLJUČAVNICARSKEGA pomočnika, ki se razume tudi na avtomobilska popraviljanja, sprejme Maks Krize, Postojna. 323

BIVALNE STROJE nemških izdelkov, dvokolesa, pnevmatike in drugo ima v zalogi Maks Krize, Postojna. 324

200 SPALNIH SOB iz trdega lesa ali železkega, masivnih ali furniranih se prodajo. Dobava po dogovoru. Dalo solidno. Cena od 5.00 (pet tisoč) jugoslovenskih kron naprej. V porušene kraje in begunce popust. Več pove Janez Gregorc, Menges, Jugoslavija. 24

UBIRALEC in popravilalec glasovirjev in harmonijev Andrej Pečar, Trst, ul. Coronco 1, V. 333

CUNJE in vreče kujepe J. Babič, Molin grande št. 20. 331

SLUZKINJA za vas hišna dela se sprejme proti dobri plači. Gostilna Spangher, Barkovlje 42. 330

BUKOV IN HRASTOV GOZD za posekati se prodaja: 18 jhov 2 uri od postaje, cesta do postaje brez klanca, dobra. Več pove Valentin Gregorc, Menges, Slovenija. 306

IZGUBILA se je boa - Alaska. Pošteni najditelj naj jo odda proti nagradi G. Grego v ulici Fabio Filzi št. 10. 332

ZGANJARNO v ulici Medie št. 22, kjer se dobi vsakovrstno pristno žganje in razni likerji po zmernih cenah, priporoča lastnica Marija Szolik, Menges, Slovenija. 304

NAZANANJAM slavnemu občinstvu, da sem poleg delavnice odprla tudi salpn za izgotovljene kumake obleke in letne plašče ter raznovrstne obleke. Priporočam se za obilen obisk. A. Mermolja Rieger, ulica Commerciale 3. 586

ZGANJE na drobno in debelo, posebno prieten alivovec, dobiti v žganjarni, ulica Trento 18, Fran Szolik, lastnik. 33

HARMONIJ s štirimi registri, v dobrem stanju se prodaja za L. 800. Ul. Coronco 1, V. 334

ZLATO in srebne krone plačam več kot drugi kupci. Albert Povh, urar, Mazanti 46 (v bližini drvenega trga). 25

ZGANJARNA F. Pečenko v Trstu, ul. Scala Belvedere št. 1, prodaja na drobno in debelo pristna vipavska vina in teran, razno žganje in sladke mešanice po zmernih cenah. Priporoča se al. občinstvu. 4

HISA enonadstropna z gostilno, pekarno, trgovino, več stanovanj — na Savi pri Jesenicah — na prometnem kraju, nazproti glavne železnicovarne, se prodaja. Več pove: Valentin Gregorc, Menges, Slovenija. 308

Schicht

Pozdrav iz starih časov
je že od nekdaj kot najboljšje priznana in preizkušena, pravo
„Schichtovo milo“
z znamko „Jelen“,

Kotero nam prihtani vsa trud in vao skrb pri pranju danes tako dragoga perla. Milo s „JELENOM“ dobita se v poznati, izvrstni kakovosti v naslednjih velikostih:

1/4 kg komadi, 2-delni.

1/2 kg komadi, 4-delni.

Zastópniki FRATELLI FINZI — Trst, Via Tintore št. 5. — Telefon št. 11-64

Schicht

TRST **ÖHLER** Corso V.E. III. št. 16

V pondeljek, 28. februarja

otvorimo veliko

POMLADNO PRODAJO

po senzacionalnih cenah.

Na vse dosedanje cene dajemo od danes naprej izjemoma sledeče popuste:

- Ženske obleke 25%
- Perilo 20 „
- Usnjeni in potni predmeti 20 „
- Blago za moške in ženske obleke 20 „
- Galanterije 25 „
- Kitajska srebrnina 30 „
- Pralna tkanina 20 „
- Ženski klobuki, cvetilce in peresa 25 „
- Svilenina, baržan in trakovi 20 „
- Otroške obleke 20 „
- Drobnarina 20 „

- Fotografične potrebščine in igrače 30%
- Platno 20 „
- Plašči in cvratniki iz kožuhovine 25 „
- Moško perilo in pletenine 20 „
- Milo in dišave 20 „
- Rokavice, nogavice in robci 20 „
- Moški plašči, dežni plašči in klobuki 20 „
- Obedne in spalne sohe ter kuhinjska oprava 20 „

Na Kopr. Poglavlje o »rapporti cordiali« — o prirerkih odnosjih. Ruzveseljivo je gibanje našega študentstva sira mlaše domovine tostran ploga. Stara družstva se obhajajo k novemu delu, nova se ustanovljajo, združuje čujajo živo potrebo, da se utrdijo v veliko celoto. Vse to so znaki, da smo uvideli in razumeli naš novi položaj ter temu doledno izvajamo posledice naroda v korist in blagor. — Medtem ko se pri nas dela, pa menijo naši sosede, da smo propali ter da smo obupali nad svojo bodočnostjo. In v tej svoji domišljiji prihajajo do izjav in sklepov, ki so naravnost smešni po svoji nesposobnosti. Pred tedni »prvi dni« preteklega meseca, se je vršila v mestnem gledališču ka proslava. Vzpored je bil obsežen; med drugim se je tudi uprizorila alegorična slika prihoda Italije v to kraje: Italijanski polkovnik v vsem sijaju in moččnosti naš pi na odru. Drugi dve osebi, ki nastopita, sta Nemec, bogat, obasen gospod v fraku in cilindru, in ubožec, razpazan, zgrban, bos, kruljav, poln usi, ki naj bi predstavljal Slovana — čita. Polkovnik namanja v močnih besedah, da zavzema te pokrajine v imenu Italije ter da morajo vsi Neitalijanci oditi odtod. Nemec se osebno namrgodi, odkrije — ter obrne hrbet in reče oholo: Habi die Ehrel ter odide. Slovan, oziroma oni »zgrganec, berač, se praska za usesom, a ostane na mestu. Polkovnik mu ostreje ponovi povčilo, da mora oditi. Tu da smejo ostati le Italijani. Berač, ki potuhnjeno gleda v tla ter se neprestano praska za srajco, se umakne počasi v kot in začneja: »Nol čakaj, da se pogovorim!« Tu ni čakaj! Proč!« se glasi potuhni povčilo. Nato berač: »A jaz bi le rad ostal Pomenim se! Kaj pa če zakličem: »Evviva l'Italia!« Polkovnik odvrne: »Nol tedaj si naš ter bomo potrpeli. Lahko ostaneš! Nem boš vsaj ovc pasel!« Grbec zavijati klobuk ter »klčiče s hlinavskim pogledom, jecljajočim glasom: »Evviva l'Italia!« — Vsa dvorana se je soblala od navdušenega smeha nad ubogo paro ter burno piskala polkovniku, ki je premagal razraganca. — Tako se vzgajajo naši sodržavljeni drugače jezika v zaničevanju, preziranju vsa, kar glasi na ime slovanske. Po vse tem naj nam še vpijejo in govore laški časopisi o prijateljstvu, o mirnem soživljenju, o bratstvu z nami. Naš narod prikazujejo v podobi kruljavca, ušvega razpazanca z grbo in potuhnenostjo, in v tej svoji domišljiji kar gorjijo od sovraštva in jeze do nra. Oh, koliko bolj kulturni smo mi »barbarci, ki na vsako našlje odgovarjamo z mirno, prepričevalno besedo in pomilovalnim nasmehom. Dokler pa vidijo oni v nas le usivce, razpazance, potuhnjence, tuje, naj nam ne govore o bratstvu in prijateljstvu ter naj so raje spominjajo, da so oni tisti, ki prihajajo do naših bratov s prošnjami za ljubi kruhek. Da bi le ne preporno uvedli gospodarsko in kulturno silo našega naroda!

Književnost in umetnost
MILAN SKRBIŃSEK.

Ob priliki desetletnice njegovega delovanja na polju umetnosti in kulture.)
Dne 12. februarja je praznoval s krenacijo dr. Krleževca v drami Leonida Andrejeva »Misa« i. gledalec, režiser in dramaturg slovanskega narodnega gledališča v Mariboru, gosp. Milan Skrbinšek desetletnico svojega plodnega umetniškega delovanja.
Gosp. Milan Skrbinšek se je mislil že v nežni mladosti posvetiti gledališki umetnosti, toda na željo staršev se je po maturi vpisal na dunajski tehnik. Učil se je v vidnim uspehom, toda hrepeneje po gledališkem odru ga je najprej skušalo potegniti na filozofsko fakulteto, kjer bi bil povsem študija moderne filologije lahko prišel bliže gledališču; a mesto tega je vstopil naravnost v — dramski teater na Dunaju, kjer mu je bil učitelj izborni igralec Seydelmann, sedaj profesor na konservatoriju. Idealni mož je spoznal takoj v mlademu gojencu izreden talent, zatogadelj mu je svetoval, naj odide v Nemčijo, sam se je pa trudil, da mu proskripi angažma na kakem vsvojem nemškem gledališču.
Mlademu možu pa je tičila pregledobilo v srcu ljubezen do lastne ubožne in vpuščene slovanske domovine in tako je vključ vsem prizadevanjem s strani učitelja Seydelmanna, ravnatelja in drugih odšel v Ljubljano, čeprav ni imel upanja na kakšno boljšo eksistenco, posebno šo radi tega, ker je v tistih šasih grozila neprestana kriza slovanskemu gledališču. Hrepeneje po razvoju naše umetnosti mu je prilivalo poguma, da je ob skrotnini gaži ne le živel, ampak si je celo toliko prihranil, da je ob počitnicah lahko posejil Dunaj, Prago, Lipsko, Draždane in Berlin.
Pred vojno je vodil gostovanje ljubljanskih umetnikov na deželi, vojna ga je potegnila iz gledališča v Galicijo na bojišče, od koder se je vrnil ranjen nazaj v domovino. Kot rezervni častnik je potega služboval v Trstu in Ljubljani, kjer je energično deloval na tem, da se zopet odpre takrat zaprti gledališče. Toda njegov trud je bil zaman. Več uspeha pa je imel v Trstu, kjer je z vrnemo pomagal direktorju.
Še kot častnik je gostoval v Zagrebu; s kakim uspehom, nam dokazuje kritika, ki je takrat pisala: »Zdi se, da je bratska Slovenija nezdravljena v naraščaju mladih in močnih igralških moči. Z g. laž. Skrbinšekom bomo, ako bo angažiran, dobili izbornega umetnika karakterne stroke.«
Po razsulu v Avstriji je prevzel ravnateljstvo tržaškega gledališča; to je bila zelo težka naloga že sategadelj, ker je bila slovanska gledališka publika popolnoma pokvarjena od operete, katere je takrat imela neomajeno oblast v tržaškem gledališču.
V kratkem času je premagal vse zapreke na potu do svojega cilja ter našel v odboru »Dram. društva« dovolj razumevarja za svoje umetniško hopenje. Počasi je vzgojil občinstvo in končno zmagal na vsaj črti. Dosegel je toliko uspeha, da je lahko ob koncu sezone izvedel z največjim uspehom celo zbirko Cankarjevih dram. G. Stano Kozovel je pisal v »Edinosti« ob koncu sezone: »Milan Skrbinšek ima za Trst pred vsem zaslugue kot vzgojitelj tržaškega naraščaja, reformator odra in kar je glavno obrazovatelj okusa naše javnosti. Na tržbi od konvencionalne zabave je postavil nov ansambel in nov repertoar. V tem je dobilo naše kulturno življenje novo podlago. Skrbinšku smo hvaležni za to. On računja z realnimi faktori in se ne ušteje nikdar. Sam resen in globok umetnik je podal tržaškemu življenju temelj resne in prave kulture. In to je neovrgljiv dokaz, da ve, čemu nam je potreben njegov poklic.«
Pozneje je sodeloval kot karakterni igralec in režiser pri komornih pozorišnih igrah. O nenačrtnih umetniških kvalitetah teh iger je pisala ljubljanska »Jugoslavija«:
Ker je bil povsod poznan kot velik umetnik in ljubljence publike, so ga vabili v Beograd, Zagreb, Novi Sad, Ljubljano in Osijek, kjer so mu tudi predlagali mesto ravnatelja drame. Toda odšel je raje v Celje, da postavi zdrav temelj bodočemu rednemu gledališču.
Letosnje sezono se je po daljšem premišljevanju odzval vabilu g. ravnatelja Nučiča ter prišel kot igralec, režiser in dramaturg v Maribor, da tudi tu ob severni meji »ade jugoslovanske države« dela pot mladi naši umetnosti. Tu je tudi vodil dramatično šolo, in ko je bila ista zaprta, je otvoril svojo lastno zasebno dramatično šolo. Da boče ta šola rodila obilo dobrih sadov, je gotovo. Tu dokazuje njegovo delovanje v Trstu, kjer je vgo-

žil več polkanih igralcev, ki so sedaj namešteni delovca v Ljubljani, deloma tudi v Mariboru.
Ob priliki njegove desetletnice mu je darovala dramatična šola krasen lavorjev venec v znak hvalečnosti in globokega spoštovanja. Vrlemu možu in velikemu umetniku iskreno čestitamo in mu želimo še večjega uspeha na tem polju.

Živila aprovalcijske komisije
za teden od 27. febr. do 5. marca 1922.
(Prešćipnc se šte. 6. živilske izkaznice)

- Na odmerek:**
Testenine: 50 dkg po 2'50 lir kg; **Testenine** se razdelijo 1. marca.
Riž: 50 dkg po 2'20 lir kg;
Sladkor: 25 dkg po 2 liri porcija.
Posestniki ubožniških izkaznic imajo pravico samo do nakupa sladkorja.

ZA NARODNI OBRAMBNI SKLAD

so nabrali v Postojni na pojedini rib kluba trestarjev lir 70, na Slapu pri Vipavi na dveh svatovčinih istega dne lir 142, v Lanišću lir 100, v Senožečah in okolici (l. Likaz) lir 600, v Lonjerju lir 100, v Trstu: Svedrovec navrtal kolege z geslom »Sklad« lir 1000, Ivan Storjec nabral lir 50, Družina Tomažčeva darovala lir 50, Dunajsji izkaz lir 3022. Skupno do danes lir 8110.
— Bistričan »stranier« 657.91 pod geslom »Darujite za prepotrebni obrambni sklad čez »moro« na pa pod »moro«; temu so pridružila znani pozitivni trnovski darovalci v lir 142'09 in v Amerikani iz Podstenška L. Valentič z 200 lirami z željo, naj mu sliherni tu bivajočih Amerikanov sledi za prepotrebno obrano vsaj z nekaj dolarji.

DAROVI

— Neimenovanemu gospodu, ki je daroval ob priliki obletnice za otr. vrtec v Sv. Ivanu 100 lir in gospodu M. Petriču za nabrano svoto med Jugosloveni se odbor najsrčneje zahvaljuje.
Za »Organizacijo oskrbuje vojaških sirot« so darovali: (Pola gospe Valentičeve) Margh. Bortolotti L. 20, Marija Valentič L. 13, po L. 10: Ivanka Godina, Klara Čok, Bajt Zora, N. N., Grbec, Albert Jerok, Emilija Sancia, Venturini, Sofija Turk, A. Godina, K. Sirok L. 8, Cezar Sancia, L. 7, po L. 5: Gabrijele Komel, Kleinmayer, Albert Čok, L. K., Ema Godina, Miklavčič Mirko, Pavla Cenčur, Macarol, Anton Sancia, N. N., V. Kuret, N. N. Mara Cotar, Olga Cotar, Viktorija Godina, Trebec in Zorman Pavla Železnik L. 4, Am. Sancia L. 2, Arcolka Sancia L. 11. Skupaj lir 288.
Za otroški vrtec pri Sv. Jakobu nabrano ob priliki krsta male Vande L. 60. (Darovali so: Franc in Marija Tinta, stariši, L. 15, boter Medvešček L. 10, družina Likar L. 15, Marija in Ana Čotič L. 11, da bo okroglo, boter in botra še vsaki po L. 2, skupno L. 60.) Ker so ni mogel udeležiti pogreba poka. Trošta, daruje Franc Strancar L. 10. (Oba znokla hrani uprava.)
— V protest, ker se je odrgalo od mesečnega prispevka L. 5, za »njegovoro brado« in dokaz, da nima s kocinastim podjetjem gospe Veselo ničesar opraviti, daruje gđ. Košir L. 10 za svetoivanski otroški vrtec. (Denar hrani uprava.)
Iđrija. Za »Podporno društvo za dijake na realki v Iđriji« so darovali: Občno konsumno društvo pri Sv. Jakobu, Trst 50 L, Albert Komavec, sodni svetnik v Gorici L. 10, Podružnica kreditne banke v Trstu 200 L in v Gorici 100 L, Elja Čuk v Gorici 50 L, Monsignor Arko, Iđrija 5 L, Fran Silvescu, Vipava 20 L, Člani Iđrijskega zdravst. zastopstva po Mons. Arko 48 L, Podružnica Živnostenske banke v Trstu 30 L, Ivan Zupan, župnik, Hrenovcice 10 L, Anton Abram, župnik, Košana 200 L, Neimovan 25 L. Za »Podporno društvo za dijake na realki v Iđriji« sta nabrala v Gorici znatne svote gospoda profesorja Kenda in Komac. Gosp. prof. Kenda je poslal društvu 352 L, in sicer so darovali: Dr. Podgornik 50 L, Milca Erzen 10 L, Anton Klaržar 10 L, dr. Gaberčič 30 L, dr. Medvešček 30 L, V. Devetak 3 L, Anton Prebil 30 L, dr. Orst 10 L, M. Marmolija 10 L, Fr. Kurinčič 10 L, Breščak 30 L, Košir 10 L, Lah 5 L, svetnik Mašera 5 L, Brajda 10 L, Sirk 5 L, Janovskij 5 L, Vl. Koršič 5 L, Figelj Čuk 20 L, Milton Klavžar 10 L, Mušič 5 L, Figelj 10 L, Ivan Štepančič 5 L, Kačič Ivan 25 L, Stepančič 10 L. Gosp. prof. Komac je nadalje v Gorici nabral 50 L, in sicer so prispevali: Poniz Benedikt 10 L, dr. Franko 10 L, ravnatelj Jankovič 10 L, svetnik Dominiko 5 L, restavrtar Podgornik 5 L in prof. Komac 10 L. Rudniško ravnateljstvo v Iđriji je prispevalo z znatno podporo 300 L. Vsem tsem svojim dobrotnikom se »Podporno društvo za dijake ne realki v Iđriji« najtopleje zahvaljuje. Društvo je prejelo od tukajšajih dijakov 113 prošenj za podporo. Pri zadnji odborovi seji se je naklonila podpora 79 dijakom in dijakinjam. Ti bodo prejeli od društva denarni znesek od 40-70 L, da si omislija ohvala in obleko. Bog vzbudi še veliko usmiljenja polnih dobrotnikov in nabirateljev, ki naj bi pri teki društvu na pomoč, da bi se v bodočnosti moglo uspešno razvijati svoje karitativno delo!

Gospodarstvo

• Kalijeva sol se mora trošiti in podorati in podbrnati, ako je le mogoče pred setvijo, da se prvinejšo razdeli po površini in bolje izkoristi. Če pa pridejo umetna gnojila, ki se imajo medseboj mešati, prekasno, tedaj se sme kalijeva sol uporabiti tudi za površno gnojenje po že posejani njivi, kakor pri travnikih. Pri površnem gnojenju je treba fosforno gnojilo pred trosenjem zmešati s kalijevog soljo. Pri mešanju različnih gnojil je treba paziti, da se ne meša žilski soliter s superfosfatom. Zvepleni amonijak, hlevjak in stranišnji gnoj se ne smejo mešati s tomaževo žilindro, živim apnom in žilskim solitarjem. Superfosfat se ne sme mešati s tomaževo žilindro, apnom in žilskim solitarjem. Tomazevo žilindra in apno se smeta mešati samo s kalijevog seljo, žilskim solitarjem in surovimi fosfati. Vse druge mešanice so nedopustne. Naj se kupujejo vedno le posamezna gnojila, ker se že mešana umetna gnojila tako sestavljena, da jih je treba navadno mnogo dražje plačati.
Odborova seja Tržaške kmetijske družbe bo v četrtek, 3. marca t. l., ob 4. pop. Vabljeni so g. odberniki, da se je točno udeležijo.
Višji zadrudni tečaj v Belgradu. V Belgradu se je otvoril višji zadrudni tečaj, katerega obiskujejo revizorji in revizijski asistenti. Poleg vseučiliških profesorjev predavajo v tečaju vodja srbskega zadrudništva M. Abramović, tajnik glavnega saveza dr. Prohaska, inšpektor M. Štibler in poslanec V. Pušenjak. Tečaj bo trajal šest tednov.
Italijansko-nemška prometna pogajanja. V Inomstu se vrše med italijanskimi, nemškimi in avstrijskimi železniškimi upravami pogajanja o tem, kako bi se odpravili nedostatki v blagovnem prometu med obojnimi državama. Važna točka pri teh pogajanjih tvori vprašanje, kako bi se uredilo odpravljanje blaga v nemško-italijanskem prometu čez Brenner ter na prečah v Trst. Posvetovanja so zlasti zato velike važnosti, ker stremijo predvsem za tem, da se pospeši transport take robe, ki se zlahka spridi.
Predlog švicarskega državnega proračuna za leto 1921 izkazuje deficitna 135 milijonov frankov.

Postni promet med Trstom in Reko
REKA, 26. Med Reko in Tratom se značne dne 2. marca redni postni promet z avtomobil. V kratkem se promet razširi tudi na blago.

Dividenda banke »Banca d'Italia«
RIM, 25. Upravní svet »Banca d'Italia« so je socal danes ter je sklenil prodagati na občnem zboru dividendno 60 lir na vsako delnico.

Dividenda »Credito Italiano«
MILAN, 26. Upravní svet »Credito Italiano« je sklenil, da bo na občnem zboru, ki se bo vršil dne 18. marca, predlagal dividendno 45 lir na vsako delnico ali 9%. Za rezervni sklad je bilo oddatih 15 milijonov lir.

Švicarski tečajji
ŽENEVA, 25. Lira 21'95, marka 9'785, avstr. krona 1'30, angl. funt 23'3555, fr. frank 43'6, dolar —.

Posojilnica in hranilnica na Opčinah

regist. zadruga z nom. zavazo
vabi na

redni občni zbor
ki se bo vršil

v nedeljo, 6. marca 1922 ob 1. uri pop. v pros o ih Konsum. društva na Opčinah

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo blagaj. ka.
3. Odbori. ev letnih računov za leto 1919.
4. P. ememba društvenih pravil.
5. Nadomestne volitve.
6. Slučajnosti.

NB. V slučaju nezadostno udeležbe se vrši občni zbor po društvenih pravilih pol ure pozneje ob vsaki udeležbi. (186)

Posojilno in konzumno društvo na Opčinah

vabi na

redni občni zbor
ki se bo vršil

5. marca 1922 ob 6.30 zvečer v društvenih prostorih

- s sledečim dnevnim redom:
1. Nagovor predsednika.
 2. Poročilo tajnika.
 3. Odobrenje računov.
 4. Voli ev odbora.
 5. Slučajnosti.

NB. V slučaju, da ob določenih uri ne bi bilo na z čno zadostno število članov, se bo vršil pol ure pozneje drug občni zbor, ki bo sklepal veljavno ne glede na število članov. (187)

Malo posestvo

obstoječe iz hiše, velikega vrta, bukoviga gozda in hof, travnikov in njiv se preda radi selitve. Naslov pri upravnistvu. (188)

Plačam L 180.—
in tudi več za
lepe zimske kože
KUN
(belic in rumenic).

Kupujem tudi kože lisic, vider, dihujev itd. po najvišjih cenah.
Za večje množine pridem osebno na ilce mesta.
Pišite takoj na D. WINDSPACH, Trst, V. Cesare Battisti (Stadlon) št. 10, 1. nadstropja (190)

Dr. Josip Sedmak
je odprl svojo odvetniško pisarno
v Trstu, ulica F. Filzi št. 17, I.
(prej ulica Vienna)

Inserirajte v »Edinosti«

GUIDO VODOPIVEC
Trst — Via Malcantona št. 12 — Trst.
Prodajalna manufakturnega blaga z veliko izbero odej, trliža, bele tkanine, madapolan, zefira za srajce, ženskega perila, nogavic, brisalk in blaga za obleke. Zavese izgotovljene in na meter. — Žimnice se pripravijo tekom dneva.
Vedno novi dohodi **Specialiteta pietenin**

Velika zaloga in tovarna pohištva
A. JUG — Trst
Tovarna ulica sv. Martiri št. 21
Zaloga ul. sv. Lucija 5 in ul. dei Fabbri 10
Velika zaloga spalnih in jedilnih sob, kuhinjskega pohištva kakor tudi drugih predmetov.
Delo solidno. Cene zmjerne.

Tvrđka ALARICO LANTSCHNER
Lastnik UGO de VISINTINI
Trst Via Romb 28 (blizu Poste Telefon 198)
Delavnica za popraviljanje koles. Zaloga mot. koles in potrebšćin. — Pnevmatiki za kolesa, 31 motorna kolesa in avtomobile.
— Zastopstvo koles »STUCCHI« —

Zastupnici — Izvoznici — Komisionari
Braća Zecić, Osijek I. Jugoslavija
Pisarna: Trst, Via Roiano 4
prima zastupstvo i ponude za vsakovrstnu robu, osobito kolonijelnu i manufakturnu
184

KOŽE USNJE
ter vsi v čevljarsko obrt spadajoči predmeti
ulica Udine št. 49
(prej Belvedere)
Priporoča se **F. CINK**
(27)

KUNE
se kupujejo po najvišjih cenah.
Ustrojenje, izdelovanje in barvanje se izvršuje z jamstvom.
Trgovina kožuhoiv, Trst, ul. Gafferi 32

DR. MRAČEK LEOPOLD
ZOBOZRAVNIK
Trst, Corso Vittorio Emanuele III. 24, I. sprajama od 9-12 in od 13-18.
Brezbolestno izdiranje zob, zlate krone, zlati mostovi bres naba. — Vse po modernim tehnik, ameriški in švicarski sistem.

Zaloga mrtvaških potrebšćin
MARIJA EMER
na Opčinah št. 200 (blizu cerkve)
Ustanovljena leta 1905. (183)
Novi dohodi kovinstva rakov I, II, in III. razreda. — Venci iz umetnih cvetic. Velika izbora obličic, aveč itd. itd.

Marsala Fiorio S. O. M. L. 9.50 stekl. Piemontesko žganje . . . 6.40 lit.
Marsala 6.40 lit. Istrsko 8.—
Vermouth 6.40 lit. Furlansko 6.40
BAR QUISISANA
CARLO POLLAK, Piazza Ponteroso — Vogel Via Roma
Velika izbora likerjev in vina po konkurenćnih cenah. — Za prekupovalce posebno ceno

ODLIKOVANI ZAVOD ZA VRTNARSTVO IN CVETLIČARSTVO
Via Mihovangio Buon. št. 718 **M. GERMANN, Trst**, Via Roma št. 3 Telefon št. 12-49
Nasadi v Redipolji pri Ronkih. — Semena za vrtove krmo, travo, deteljo in cvetlice vseh vrst. — Sadni čebulček. — Sadna drevesa, sadike jagod in špagljjev. Maline, kresno grozdjčice (ribez). Trtne sadike za namizno grozdje.
Ceniki zastoj. Pošiljajve v tu- in tuzemstvo.

ALESSANDRO LEVI MINZI-Trst
Via Reitori št. 1 — Piazza Rosario — Via Malcantona št. 7
Velika izbora spalnih in jedilnih sob, kuhinjskega pohištva kakor tudi posameznih predmetov.
Proračuni in projekti (20) Delo solidno

Za pomladansko setev
ponuja po nizkih cenah gospodarske stroje in sicer:
Pluge, brane, kultivatorje, mlafilnice in čistilnice za žito, stroje za setev itd.
(137)
ČESKOSLOVENSKA SPOLEČNOST
gra obćad s Vychodem - nkr. spol. filialka v Trstvu
Via S. Nicolò 4 - Tel. 36-89

KRONE plača vedno par cent. več nego vsaki drugi — kupec, edicole — **Alojzij Povh**, trgovina Piazza Garibaldi št. 3, tel. 3-29 (prej trg Barriera) (25)

POZOR.
Kdor hoče kupiti **vrvi**, strange, oglavje, (Halfire), opasivnice, **vrvi** za zvonove in stolpene ure, sploh vse v mojo stroko spadajoče potrebšćine, naj se obrne na staroznana vrvar o v P stojno **Alojzij Vagi** eka, yrvar. 178

Dobroznana tvrđka
A. Ferfolja
— Trst —
ul. Torreblanca 22, t. l. 18-07
uljudno naznanja slavnemu občinstvu, da je zopet začela trgovati z raznovrstnimi vini, likerji in sploh z vsakovrstnimi opojnimi prjačami na debelo.
Priporoča se najtopleje udani **A. FERFOLJA**. (124)